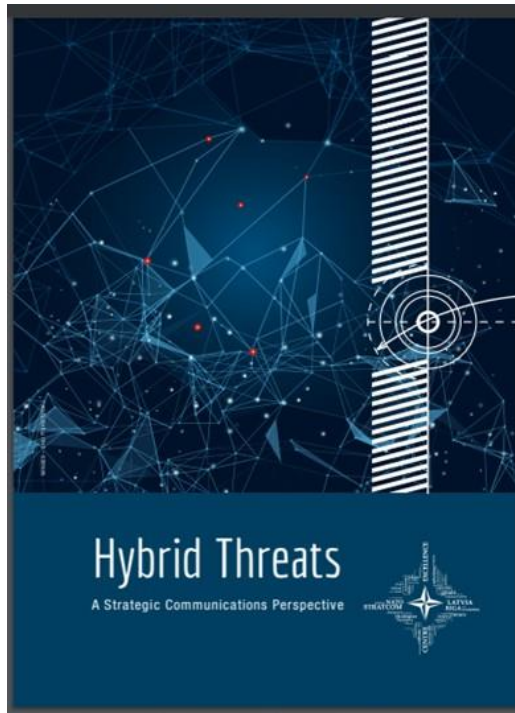

خلاصه مدیریتی گزارش تهدیدات ترکیبی از منظر ارتباطات راهبردی

ترجمه: دکتر حسین تدین، عضو پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

این گزارش نتیجه یک مطالعه دو ساله است که توسط مرکز عالی ارتباطات راهبردی ناتو انجام شده است و برای کمک به مقامات ملی در درک، آماده‌سازی، شناسایی و پاسخ به تهدیدات ترکیبی طراحی شده است. تحقیق حاضر بر بازیگران دولتی متمرکز است و از یک چارچوب استاندارد برای تجزیه و تحلیل ۳۰ مطالعه موردی برگرفته از طیف وسیعی از سناریوهای ژئوپلیتیک استفاده می‌کند. این کار از منظر ارتباطات راهبردی انجام می‌شود، لذا نه تنها به عنوان وسیله‌ای برای حمایت از راهبرد ملی از طریق پیام‌های هماهنگ، بلکه به عنوان مکانیزمی برای یکپارچه‌سازی تمام اقدامات انجام شده توسط یک دولت، که برای توسعه و اجرای راهبرد مرکزی است، کاربرد دارد.

درباره تهدیدات ترکیبی

■ در بیانیه پایانی نشست سال ۲۰۱۸ ناتو در بروکسل آمده است که کشورهای ناتو «در معرض چالش فزاینده‌ای از سوی بازیگران دولتی و غیردولتی قرار گرفته‌اند که از فعالیت‌های ترکیبی استفاده می‌کنند که هدف آنها ایجاد ابهام و محو کردن خطوط بین صلح، بحران و درگیری است.»^۱ اصطلاح «ترکیبی» برای توصیف طیف گسترده‌ای از اقدامات، ابزارها و تکنیک‌ها از جمله، اما نه محدود به موارد زیر استفاده شده است: اطلاعات نادرست؛ حملات سایبری؛ مهاجرت تسهیل شده؛ جاسوسی؛ دستکاری قوانین بین‌المللی؛ تهدید به زور (هم توسط گروه‌های مسلح نامنظم و هم توسط نیروهای متعارف)؛ براندازی سیاسی؛ کارشکنی و خرابکاری؛ تروریسم؛ فشار اقتصادی و وابستگی به انرژی.

¹- Brussels Summit Declaration, issued by the Heads of State and Government Participating in the Meeting of the North Atlantic Council in Brussels 11-12 July 2018," North Atlantic Treaty Organization, 11 July 2018.

▪ ناتو تهدیدات ترکیبی را به عنوان «نوعی تهدید که فعالیت‌های متعارف، نامنظم و نامتقارن در زمان و مکان را ترکیب می‌کند» تعریف می‌کند.^۱ این معنی چیزی را فراهم می‌کند که با هم‌افزایی اقدامات مختلف تولید می‌شود، اما به تنهایی و بسیار گسترده استفاده می‌شود. بیشتر تعاریف کنونی تهدیدات ترکیبی به شدت بر اقدامات روسیه در اوکراین و کریمه تکیه دارند، اما این خطر نادیده گرفتن یکی از جنبه‌های کلیدی تهدیدات ترکیبی، یعنی **تطبیق‌پذیری (adaptability)** است.

▪ در حالی که احتمالاً بحث‌های پیرامون ماهیت اساسی «ترکیب‌شدگی» ادامه پیدا می‌کند، پدیده‌های زیربنایی که اصطلاح آن را در برمی‌گیرد بسیار واقعی باقی می‌ماند.^۲ بنابراین این گزارش بر **ویژگی‌های تهدیدات ترکیبی** تمرکز دارد. اینها اقداماتی هستند که:

- در طیف وسیعی از ابزارها هماهنگ و همگام هستند.
- آسیب‌پذیری‌های سیستمی دولت‌ها و نهادهای دموکراتیک را هدف قرار می‌دهند.
- از طیف وسیعی از وسایل استفاده می‌کنند.
- از آستانه کشف و انتساب و همچنین مرز بین جنگ و صلح بهره‌برداری می‌کنند.
- هدف آن تأثیرگذاری و نفوذ بر اشکال مختلف تصمیم‌گیری در سطح محلی (منطقه‌ای)، دولتی یا نهادی است.

• با تضعیف و یا آسیب رساندن به منطقه هدف، از اهداف راهبردی عامل خویش حمایت و یا سود می‌برد.^۳

▪ یکی از جنبه‌های کلیدی تهدیدات ترکیبی، **ابهام** است – اقدامات خصمانه‌ای که شناسایی، نسبت دادن یا تعریف عمومی آن برای دولت‌ها دشوار است، زیرا بازیگر مسئول یا هدف کلی، نامشخص یا عمداً مبهم است.^۴ اثرات تهدیدات ترکیبی می‌تواند پراکنده باشد و ممکن است فقط در طول زمان تحقق یابد.

▪ **انتساب** در نهایت یک تلاش سیاسی توسط حکومت‌های منفردی است که بر اساس ارزیابی اقدامات درگیر و درک بازیگران و منافع آنها انجام می‌شود. بعید است که حکومت‌ها شواهد قاطعی پیدا کنند که نیت خصمانه را

¹ - NATO Standardization Office (NSO), AAP-6, NATO Glossary of Terms and Definitions (2018 edition), 62

² - Elie Tenenbaum, "Hybrid Warfare in the Strategic Spectrum: A Historical Assessment", in 'NATO's response to Hybrid Threats', eds Guillaume Lasconjarias and Jeffrey A. Larsen (NATO Defense College 2017), 95-112.

³ - Gregory F. Treverton, Andrew Thvedt, Alicia R. Chen, Kathy Lee, and Madeline McCue, Addressing Hybrid Threats (Swedish Defence University, Center for Asymmetric Threat Studies, Hybrid CoE, 2018), p10.

⁴ -Andrew Mumford and Jack McDonald, Ambiguous Warfare, report produced for the Development, Concepts and Doctrine Centre, October 2014.

«اثبات» کند، یا بتواند اطلاعات حساسی را منتشر نماید. ارزیابی تهدیدها می‌تواند بین کشورها و سازمان‌های بین‌المللی (مانند ناتو یا اتحادیه اروپا) متفاوت باشد که می‌تواند بیشتر مانع واکنش‌های مؤثر و هماهنگ شود.

▪ روشی که در آن تهدیدات ترکیبی تفسیر می‌شوند، پیچیده است و به طور قابل توجهی تحت تأثیر **زمینه** است. به عنوان مثال، نقض حریم هوایی می‌تواند به عنوان یک اقدام تحریک آمیز تصادفی یا عمدی در نظر گرفته شود. مانورهای نظامی را می‌توان به عنوان اطمینان یا بازدارندگی تلقی کرد و یک بنیاد سیاسی تحت حمایت خارجی را می‌توان به عنوان تقویت مبادلات بین فرهنگی یا تضعیف ارزش‌های دموکراتیک در نظر گرفت.

▪ قلمرو تهدیدات ترکیبی با تعامل بین اطلاعات، ادراک، تفسیر و تصمیم‌گیری مشخص می‌شود. بنابراین درک نحوه تعامل بازیگران و مخاطبان، شکل‌دهی نظرات و تصمیم‌گیری باید مبنای درک محیط تهدید ترکیبی باشد.

تهدیدات ترکیبی به عنوان اهرم‌های نفوذ

▪ تهدیدات ترکیبی سوء قصد دارند تا بتوانند فرآیندهای تصمیم‌گیری سیاسی کشور هدف را با تأثیرگذاری و نفوذ بر رفتارها و نگرش‌های مخاطبان کلیدی مانند سازمان‌های رسانه‌ای، عموم مردم و رهبران سیاسی را دستکاری کنند.

▪ بنابراین تهدیدات ترکیبی را می‌توان به عنوان **اطلاعات یا فعالیت‌های تأثیرگذار** در نظر گرفت. اینها اقداماتی هستند که بر ادراک و تصمیم‌گیری مخاطب تأثیر می‌گذارند. چنین فعالیت‌هایی به ابزار «اطلاعاتی» محدود نمی‌شود، بلکه شامل ترکیبی از ابزارهای مختلف قدرت، از جمله دیپلماتیک، اقتصادی و نظامی است.

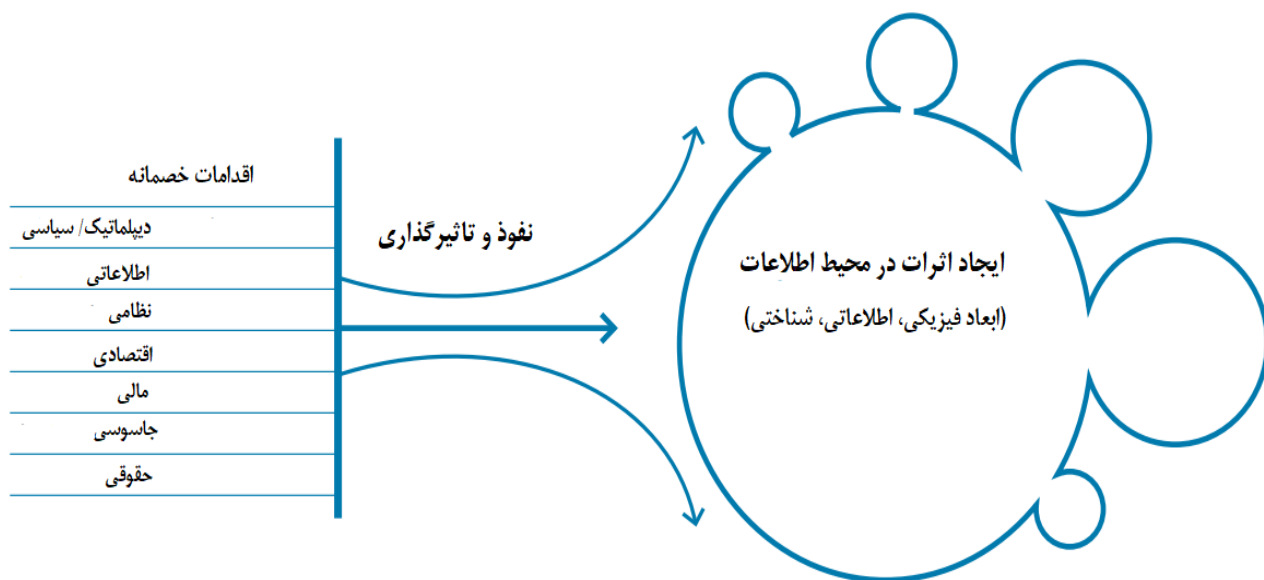
▪ درک شیوه‌ای که تهدیدات ترکیبی به عنوان اهرم‌های نفوذ عمل می‌کنند، مستلزم تغییر از تمرکز بر دنیای واقعی و فیزیکی که در آن رویدادها و اقدامات رخ می‌دهند، به قلمرو مفهومی که در آن اطلاعات وجود دارد و ارتباطات صورت می‌گیرد، دارد. محیط اطلاعاتی (IE) مدلی است که این امکان را فراهم می‌کند.

▪ **محیط اطلاعاتی (IE)** مدلی برای درک نحوه تعامل بازیگران و مخاطبان، نحوه مشاهده مردم جهان پیرامون خود و در نتیجه تصمیم‌گیری بر اساس معنایی است که از آن استنباط می‌کنند. این یک فضای مفهومی متشکل از سه بعد مرتبط است: **شناختی** (که در آن مردم فکر می‌کنند، درک می‌کنند و تصمیم می‌گیرند). **فیزیکی** (افراد، سازمان‌ها و زیرساخت‌ها) و **اطلاعاتی** (حقایق، دانش و داده‌ها).¹ محیط اطلاعاتی اغلب به عنوان خلاصه‌نویسی برای محیط رسانه‌ای استفاده می‌شود، اما کاربرد آن در ارائه راهی برای درک تعامل بین همه

¹ - U.S. Joint Chiefs of Staff, Joint Publication 3-13: Information Operations, incorporating change 1 (Washington D.C., 2014), 1-2.

فعالیت‌ها - از وضعیت نیروهای نظامی گرفته تا ساخت خطوط لوله - و آنچه که به مخاطبان منتقل می‌کند را بد و انمود کرده‌اند.

- تجزیه و تحلیل محیط اطلاعاتی می‌تواند به درک اینکه چگونه تهدیدات ترکیبی از آسیب‌پذیری‌ها، مانند شکاف‌ها یا نارضایتی‌های فرهنگی، برای تضعیف کشور هدف مورد سوءاستفاده قرار گرفته و در مقابل به نفع منافع راهبردی بازی‌گردان صحنه کمک می‌کند. پرداختن به مسائل داخلی و ایجاد تاب‌آوری اجتماعی مؤلفه کلیدی مقابله با تهدیدات ترکیبی است.
- تمام فعالیت‌های انجام شده توسط یک بازیگردان بر محیط اطلاعاتی و تصمیم‌گیری در بعد شناختی تأثیر می‌گذارد. بنابراین، در عین حالی که اطلاعات می‌تواند توانمندی برای قدرت ملی باشد، ولیکن توانایی تأثیرگذاری بر مخاطبان از هم‌افزایی ابزارهای ملی، از جمله اقدامات دیپلماتیک، اطلاعاتی، نظامی و اقتصادی نیز ناشی شود.¹
- هم‌افزایی اقدامات خصمانه مختلف می‌تواند از آسیب‌پذیری‌ها در سراسر طیف کامل سیستم‌های دولتی یک کشور هدف - سیاسی، نظامی، اقتصادی، اجتماعی، اطلاعاتی و زیرساختی (معروف به طیف PMESII) بهره‌برداری کند.

¹ - The standard model of the instruments of national power is DIME but in the context of hybrid threats, NATO adds Financial, Intelligence and Legal to make DIMEFIL, which is used for the analysis in this research.

ذهنیت ارتباطات راهبردی

- ارتباطات راهبردی به عنوان پاسخی به تهدیدات ترکیبی که با درک محیط اطلاعات فعال می‌شود، رویکردی کل‌نگر به ارتباطات مبتنی بر ارزش‌ها و علایق ارائه می‌کند و هر کاری را که یک کشور می‌تواند برای دستیابی به اهداف راهبردی در یک محیط رقابتی انجام دهد را در برمی‌گیرد.
- اصطلاح «ارتباطات راهبردی» اغلب به جای هم برای اشاره به عملکردی که فعالیت‌های میان حکومتی را هماهنگ می‌کند و خود ارتباطات، استفاده می‌شود. این گزارش بر روی اولی تمرکز دارد و ارتباطات راهبردی را عمدتاً به عنوان یک فلسفه یا طرز فکر و همچنین یک فرآیند و یک قابلیت بیان می‌کند.
- برای اثربخشی، مفاهیم ارتباطات راهبردی باید به عنوان یک اصل راهنما در تمام ادارات و سطوح حکومتی مورد تأیید قرار گیرد. ارتباطات راهبردی به عنوان یک ذهنیت است، که با **درک بهای همه چیز - کلمات، اقدامات، تصاویر، سیاست‌ها - ارتباط برقرار می‌کند.**
- ارتباطات راهبردی به عنوان یک فرآیند می‌تواند **سازماندهی مؤثرتری از فعالیت‌های حکومت، ادغام** فعالیت‌ها در سرتاسر ابزار قدرت برای اعمال نفوذ راهبردی و ایجاد تاب‌آوری ملی فراهم کند.
- چنین فرآیندی ممکن است به منابعی با قابلیتی (مانند «دپارتمان ارتباطات راهبردی») نیاز داشته باشد تا برنامه‌ریزی و ادغام فعالیت‌های میان حکومتی مانند مدیریت رسانه، بازاریابی و مشارکت را امکان‌پذیر سازد. با این حال، به جای ایجاد ساختارهای جدید و تخصصی، حکومت‌ها از ایجاد فرهنگ ارتباطی در همه سطوح سود می‌برند.

ارتباطات راهبردی در سطح ملی

- اولین گام در فرآیند ارتباطات راهبردی، **فهم محیط اطلاعات** است. ملاحظات ادراک و رفتار انسان باید در درک پویایی تهدیدات ترکیبی، نحوه درک، تفسیر و نسبت دادن آنها نقش اساسی داشته باشد.
- ارتباطات، شامل تمام اعمال، تصاویر، کلمات و سیاست‌ها، باید **جمعی و یکپارچه** باشد. هر اقدامی که یک حکومت انجام می‌دهد (یا انجام نمی‌دهد) چیزی را منتقل می‌کند، بنابراین همه پرسنل در هر بخش و شعبه، ارتباط‌دهنده هستند.
- اقدامات برای اداره کردن تهدیدات ترکیبی باید توسط یک **راهبرد ملی** هدایت شود که دارای اجماع حمایت در میان مردم باشد و از بالا به پایین توسط رهبری سیاسی تأیید شود. ملاحظات ارتباطی باید از همان ابتدا در مرکز توسعه و اجرا، راهبردی باشد.

- مسئولیت‌های ملی باید ساختارهایی داشته باشد که **انعطاف‌پذیر، غیرمتمرکز و سازگار** باشد. تهدیدات ترکیبی با همگام‌سازی ابزارهای مختلف و سازگاری با زمینه و آسیب‌پذیری مشخص می‌شوند. آمادگی، چابکی و پاسخگویی باید ملاحظات کلیدی در برخورد با چنین فعالیت‌هایی باشد.
- نسبت دادن تهدیدهای ترکیبی به یک دشمن، یک تلاش سیاسی از سوی حکومت‌های ملی است که نیازمند ارزیابی زمینه ژئوپلیتیکی و منطق راهبردی زیربنای اقدامات خصمانه است. این ارزیابی متکی بر اعتماد عمومی است. **اعتبار باید به عنوان یک منبع حیاتی محافظت شود.**

رویکرد تحقیق

- این تحقیق تلاش می‌کند تا بحث در مورد تهدیدات ترکیبی را فراتر از تاکید فعلی بر فدراسیون روسیه گسترش دهد. هدف این کتاب کمک به خواننده در درک عواملی است که باید در هنگام شناسایی و پاسخگویی به طیف گسترده‌ای از اقدامات خصمانه که ممکن است یک ملت با آن مواجه شود در نظر گرفته شده است.
- این پروژه ۲۵۰ سناریو از پایان جنگ سرد تا امروز را به عنوان نمونه‌های بالقوه تهدیدات ترکیبی شناسایی کرد. انتخاب ۳۰ مورد برای درک راه‌هایی که در آن تهدیدات ترکیبی ممکن است تحقق یابد، تجزیه و تحلیل می‌شود. در نظر گرفته شده است که مطالعات موردی گزارش‌های قطعی یک سناریوی خاص یا ارائه راه‌حل‌های الگو برای موقعیت‌های مشابه نباشند، و همچنین گنجاندن هر یک از بازیگران دولتی خاص، لزوماً به نیت بدخواهانه نیست.
- این پروژه از یک چارچوب تحلیلی استاندارد استفاده می‌کند تا تحقیقات موردی را همسو کند و از مقایسه یافته‌ها در موارد مختلف اطمینان حاصل کند. ساختار این تجزیه و تحلیل بر اساس روش‌هایی است که در آن دشمنان از کانال‌ها و ابزارهای مختلف برای بهره برداری از آسیب‌پذیری‌ها و تضعیف منافع امنیت ملی کشور هدف در حین پیشبرد اهداف راهبردی خود استفاده می‌کنند.
- چارچوب تحلیلی طیف کاملی از اقدامات متخاصم را در سراسر زنجیره^۱ DIMEFIL پوشش می‌دهد و سعی می‌کند روشی را که در آن ممکن است برای ایجاد جلوه‌ها هماهنگ و یکپارچه شوند، به تصویر بکشد.
- باید برای درک اسناد و تفسیر تهدیدات ترکیبی، روایت‌ها، زمینه و ارزیابی منطق راهبردی زیربنایی اقدامات متخاصم تحلیل شوند.

¹ - Diplomatic, Political, Informational, Military, Economic. Financial, Intelligence, Legal (DIMEFIL)

- مطالعات موردی با همدیگر در شانزده حوزه موضوعی تهدید گروه‌بندی شده‌اند. مطابق با «تیرگی» ابهام که مشخصه فعالیت ترکیبی است، منظور از این طبقه‌بندی این نیست که بتوان از آن برای تعریف عینی معیارها و ابزارهای مختلف استفاده کرد. در عوض، هدف آن افزایش آگاهی برای زمینه‌ها و کانال‌های متنوعی است که از طریق آن تهدیدات ترکیبی ممکن است رخ دهد، از بهره‌برداری از هویت‌های قومی و وابستگی به انرژی گرفته تا جاسوسی و رشوه.

حوزه های موضوعی تهدید

تعدی سرزمینی	سازمان‌های غیر دولتی (NGO)	سازمان‌های غیر دولتی سازمان‌یافته دولتی (GONGOs)	جاسوسی و نفوذ
بهره‌برداری از هویت‌های قومی یا فرهنگی	رسانه	جنگ حقوقی	آشوب و ناآرامی‌های مدنی
عملیات سایبری	گروه‌های مذهبی	گروه‌های دانشگاهی	اجبار از طریق تهدید یا استفاده از زور
وابستگی به انرژی	بازیگران سیاسی	اهرم اقتصادی	رشوه و فساد

- بر اساس مقایسه مطالعات موردی در تمام زمینه‌های موضوعی، این پروژه، درس‌ها و دستورالعمل‌های عملی را برای تصمیم‌گیرندگان در سطح ملی شناسایی کرد که مسئولیت اصلی درک، شناسایی و پاسخ به تهدیدات ترکیبی را دارند. یافته‌های کلیدی در ده توصیه برتر زیر خلاصه و جمع‌بندی شده‌اند، که طرز فکر ارتباطات راهبردی را برای چالش تهدیدات ترکیبی به کار می‌گیرد.

خلاصه ای از یافته‌ها و توصیه‌های کلیدی

یافته‌های این گزارش بر چگونگی اعمال ذهنیت ارتباطات راهبردی در چالش تهدیدات ترکیبی متمرکز است.

۱- همه چیز ارتباط برقرار می‌کند

همه سیاست‌ها، اقدامات و کلمات بر تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارند، بنابراین ارتباطات باید جزء لاینفک راهبرد باشد و از همان ابتدای برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گیرد. مسئولین کشور که برای تهدیدات ترکیبی آماده می‌شوند و به آنها پاسخ می‌دهند باید درک کنند که ارتباطات به کلمات محدود نمی‌شود، هر عمل (یا بی‌عملی) می‌تواند بر نگرش‌ها و رفتارهای مخاطبان کلیدی تأثیر بگذارد. بنابراین ارتباطات راهبردی محدود به کارکردها و قابلیت‌های خاصی - مانند امور عمومی و دفاتر مطبوعاتی - نیست، بلکه یک مسئولیت سازمانی است که همه برای دستیابی به نتایج مطلوب ناشی از اهداف کلی باید در آن راستا تلاش کنند.

۲- تمامیت حکومت

تهدیدات ترکیبی، ترکیبی از اقدامات متخاصم برای تأثیرگذاری بر تصمیم‌گیری سیاسی کشور هدف است. بنابراین یک رویکرد یکپارچه در سراسر حکومت برای شناسایی و رسیدگی موثر به چنین تهدیدهایی مورد نیاز است. آنچه در یک موقعیت موثر است ممکن است در موقعیت دیگر کارساز نباشد، بنابراین حکومت‌ها باید چابک باشند و بتوانند تهدیدات بالقوه را پیش‌بینی و شناسایی کنند، سپس واکنش خود را در طیف وسیعی از سطوح و کانال‌ها یکپارچه و هماهنگ کنند. این امر مستلزم تصمیم‌گیری به موقع و پاسخی منسجم و پایدار برای تقویت اعتبار و مشروعیت حکومت است.

۳- منطق راهبردی را درک کنید

به منظور درک منطق راهبردی یک دشمن، مقامات ملی باید تفکر و محاسبات زیربنایی پشت اقدامات خصمانه را درک کنند. این مستلزم ارزیابی اهداف بالقوه آنها، و روشی است که در آن ابزارهای مختلف برای دستیابی به این اهداف، یکپارچه و هماهنگ شوند. چنین درکی به حکومت‌ها اجازه می‌دهد تا آسیب‌پذیری‌های بالقوه و مخاطبان هدف کلیدی را شناسایی کرده، تحولات آینده را از طریق اسکن افق، پیش‌بینی کنند و آماده‌سازی و واکنش خویش را تنظیم نمایند.

۴- تعیین کنید که می‌خواهید از چه چیزی محافظت کنید و آسیب‌پذیری‌ها را شناسایی کنید

تهدیدات ترکیبی عمده‌اً آسیب‌پذیری‌های موجود دولت هدف را هدف قرار می‌دهند و اغلب به صورت فرصت‌طلبانه از آنها سوءاستفاده می‌کنند. مسائل داخلی مانند فساد و شکاف‌های اجتماعی می‌توانند توسط بازیگران بدخواه حکومت مورد سوء استفاده قرار گیرند. ضعف در نهادهای امنیت ملی و عدم اطمینان عمومی به دولت ممکن است به عنوان مسائل سیاسی داخلی تلقی شود، اما این آسیب‌پذیری‌ها توانایی بازیگران متخاصم را برای تأثیرگذاری بر عملکردهای مهم و آسیب رساندن به منافع امنیت ملی را افزایش می‌دهد. کشورها باید به طور مستمر آسیب‌پذیری خود را به شیوه‌ای صادقانه و شفاف ارزیابی کنند و این را در سیاست امنیت ملی بیان نمایند.

۵- ایجاد تاب‌آوری

تاب‌آوری، توانایی یک دولت و جامعه را برای مقاومت در برابر فشار و بازیابی از بحران‌ها یا شوک‌هایی که ممکن است در نتیجه یک تهدید ترکیبی باشد، توصیف می‌کند. بهبود تاب‌آوری کلی مستلزم پرداختن به آسیب‌پذیری‌ها و اتخاذ رویکردی بلندمدت برای ایجاد زیرساخت‌های قوی و سازگار، تضمین انسجام اجتماعی و حفظ اعتماد به حکومت است. تاب‌آوری نه تنها اثرات مضر نفوذ خصمانه را کاهش می‌دهد، بلکه می‌تواند محاسبات کلی هزینه و فایده دشمن را نیز تغییر دهد. بنابراین، بازدارندگی از طریق تاب‌آوری یکی از مؤلفه‌های کلیدی کاهش حساسیت یک کشور به تهدیدات ترکیبی است.

۶- فعالیت باید بر اساس ارزش‌ها، با اهداف روشن باشد

حکومت‌ها باید در مورد اهداف راهبردی خود شفاف باشند و اطمینان حاصل کنند که اظهارات و اقدامات با ارزش‌های اصلی سازگار باشند. آنها باید درک کنند که به کارگیری اقدامات یا اتخاذ مواضعی که به ظاهر فریبنده یا غیر معتبر به نظر می‌رسد، اعتبار آنها را تضعیف می‌کند. دموکراسی‌ها همچنین باید آگاه باشند که ظاهراً برخورد شدید با یک بازیگر مشکوک - مانند جامعه مدنی یا سازمان‌های رسانه‌ای - ممکن است توجیهی برای حکومت‌های مستبد برای سرکوب سازمان‌های غیردولتی یا رسانه‌های ناخوشایند تحت حمایت خارجی در کشورشان باشد.

۷- پیش‌کنش‌گر باشید

یک رویکرد پیش‌کنش‌گرانه به حکومت‌ها این امکان را می‌دهد که تسلط خود را بر روایت‌های در حال تحول حفظ کنند و رویدادها را به شیوه‌ای مطلوب برای منافع خود تنظیم نمایند. به جای پاسخ صرف به تهدیدها در حین تحقق، حکومت‌ها باید رویدادها و مسائلی را پیش‌بینی کنند که احتمالاً توسط دشمنان مورد سوء استفاده قرار می‌گیرد. این می‌تواند نه تنها با «مقابله» کردن با فعالیت‌های دشمن، بلکه با هدایت پیشگیرانه گفتمان عمومی در جهتی مطلوب و ایجاد تاب‌آوری، خطر را کاهش دهد، بنابراین احتمال تقویت ناخواسته روایت ترجیحی دشمن از رویدادها را کاهش می‌دهد.

۸- درک محیط اطلاعات

هدف نهایی هر تهدید ترکیبی تأثیرگذاری بر تصمیم‌گیری سیاسی کشور هدف از طریق تأثیرگذاری بر مخاطبان اصلی هدف است. فعالیت‌های خصمانه ممکن است به شکل یک بیانیه سیاسی، تغییر برداشت‌ها و نگرش‌های عموم مردم، کاهش سطح اعتماد و اطمینان به حکومت، یا ایجاد سردرگمی و احساس ناامنی انجام شود. به همین دلیل است که استواری، ارتباطات منسجم و واقعی حکومت، متناسب با مخاطبان کلیدی مختلف برای حفظ اعتماد و انسجام بسیار مهم است.

۹- یاد بگیرد که در سایه‌های خاکستری کار کنید

تهدیدات ترکیبی می‌توانند پیچیده و قابل تطبیق باشند و قبل از شناسایی، به امنیت ملی آسیب وارد کنند. ابهام پیرامون قصد و انتساب، تصمیم‌گیری را مختل می‌کند و پاسخ‌های مؤثر را پیچیده می‌کند. شواهد قانع‌کننده و معتبر ممکن است در دسترس عموم نباشد، بنابراین نقش ارتباطات حکومت، اهمیت ویژه‌ای پیدا می‌کند. اظهارات رسمی باید مشخص و منسجم باشد، ظرایف شرایط را در بر داشته باشد و اطلاعات واقعی و معتبر کافی برای القای اعتماد عمومی به حکومت ارائه دهد. حکومت‌ها نباید زمان زیادی را صرف تلاش برای رمزگشایی عمدی پیام‌ها و اقدامات مبهم کنند، اما در عوض وقایع را به شیوه‌ای مطلوب برای اهداف خود چارچوب‌بندی کنند.

۱۰- هر فعالیتی یک تهدید نیست

تعریف یک فعالیت به عنوان یک تهدید و نسبت دادن آن به یک بازیگر دولتی در نهایت یک تلاش سیاسی است و حکومت‌ها باید توجه داشته باشند که سطح تهدید را برای اهداف سیاسی، عمداً یا سهواً افزایش ندهند. همان‌طور که تهدیدات ترکیبی نقاط ضعف یک کشور را هدف قرار می‌دهند، تمایز نفوذ خصمانه از ناراضی‌های اجتماعی مشروع یا شکست‌های حکومت، یک امر چالشی است. سیاستگذاران باید در برابر وسوسه مقصدانستن بازیگران خارجی به‌عنوان روشی مناسب برای جابجایی سرزنش برای شکست‌های داخلی مقاومت کنند. متورم‌کردن یا نسبت ندادن تهدیدات ترکیبی (به بازیگران خارجی) می‌تواند اعتبار حکومت را در بلندمدت تحت تاثیر قرار دهد و خطر تشدید غیرضروری را به دنبال داشته باشد.

خلاصه مطالعات موردی

مطالعه موردی	حوزه موضوعی	خلاصه
۱ تمرینات ناگهانی روسیه در شمال بالا	اجبار از طریق تهدید یا استفاده از زور	ارتش روسیه در واکنش به فعالیت نظامی نروژ در فینمارک و رزمایش دراگون راید ایالات متحده، مانورهای ناگهانی انجام داد، به‌رغم اینکه هر دو از قبل اعلام شده بودند. اگرچه رزمایش ناگهانی روسیه در مارس ۲۰۱۵ به عنوان تهدیدی از سوی نروژ تعبیر نشد، اما بحث گسترده‌تری را در مورد اینکه آیا روح سند وین سازمان امنیت و همکاری اروپا نقض شده است، برانگیخت.
۲ مؤسسات کنفوسیوس	سازمان‌های غیردولتی سازمان‌یافته دولتی (GONGOS)	موسسه کنفوسیوس (CI) توسط دولت چین تأمین مالی می‌شود و مشارکت با دانشگاه‌های بسیاری از کشورهای ناتو را تضمین کرده است. در حالی که موسسه کنفوسیوس خود را به عنوان یک مؤسسه آموزشی غیرانتفاعی معرفی می‌کند، اغلب به عنوان ابزار «قدرت نرم» چین توصیف شده است. ادغام ساختاری مؤسسات و ترتیبات تأمین مالی آنها با دانشگاه‌های شریک غربی آنها به نگرانی در مورد آزادی فکری و خودسانسوری در مورد موضوعات حساس مانند تایوان منجر شده است.
۳ حملات سایبری به استونی در سال ۲۰۰۷	عملیات‌های سایبری	در اولین رویداد مهم جنگ سایبری، دولت، رسانه‌ها، بانک‌ها و سایر وب سایت‌های استونی در سال ۲۰۰۷ مورد هدف قرار گرفت. این حمله سایبری همزمان با جابجایی یادبود سرباز برنزی بحث برانگیز بود. ترافیک شبکه مخرب، نشانه‌هایی از انگیزه سیاسی و منشاء روسی زبان داشت.
۴ مرکز حمل و نقل ایالات متحده در ماناس	اهرم اقتصادی	مرکز ترانزیت ایالات متحده در ماناس در قرقیزستان برای حمایت از عملیات آزادی پایدار در افغانستان ایجاد شد. فدراسیون روسیه که به طور فزاینده‌ای نسبت به چشم‌انداز حضور دائمی ایالات متحده در آسیای مرکزی محتاط بود، فشار قابل توجهی بر دولت قرقیزستان همراه با پیشنهاد کمک‌های اقتصادی وارد کرد. با وجود پرداخت‌های سخاوتمندانه اجاره نامه و کمک‌های اقتصادی ایالات متحده و همچنین تلاش‌های گسترده برای اطلاع رسانی به

			جمعیت قرقیزستان، مرکز ترانزیت در ماناس در سال ۲۰۱۴ بسته شد.
۵	گسترش سلفی‌گری در مصر	بازیگران سیاسی؛ گروه‌های مذهبی	پادشاهی عربستان سعودی مدت‌هاست که از ایدئولوژی سلفی در مصر حمایت می‌کند، به‌ویژه با حمایت مالی از کانال‌های تلویزیونی سلفی و سازمان‌های خیریه. پس از انقلاب ۲۰۱۱، سلفی‌گری یک بازوی سیاسی ایجاد کرد: مزیت مالی غافلگیرکننده و موفقیت انتخاباتی حزب سلفی نور، سوءظن زیادی را نسبت به تأمین مالی عربستان سعودی ایجاد کرد، به خصوص که این حزب اغلب از سیاست‌های دوستدارانه نسبت به عربستان سعودی حمایت می‌کرد. حمایت ایدئولوژی دوستدارانه نسبت به عربستان سعودی اجازه می‌دهد تا این کشور با نفوذ منطقه‌ای اخوان المسلمین مقابله کند؛ بر تفسیر اسلام تسلط یابد؛ و در سیاست مصر نفوذ کند.
۶	اطلاعات نادرست در سوئد	رسانه	اسپوتنیک مقاله‌ای را در پاسخ به تقویت دفاعی گوتلند توسط ارتش سوئد منتشر کرد. این مقاله به اشتباه از سیاستمداران و مفسران ارشد سوئدی نقل قول کرد و عمداً حقیقت را برای حمایت از موضع روسیه تحریف کرد. این مورد نمونه‌ای معمولی از ابزار سیستماتیکی است که به وسیله آن بحث‌های مناقشه برانگیز در مورد امنیت ملی به عنوان بخشی از راهبردهای نفوذ گسترده‌تر توسط بازیگران طرفدار روسیه مورد بهره برداری قرار گرفت.
۷	استفاده حماس از سپر انسانی در غزه	جنگ حقوقی	در تلاش برای مقابله با نظرات منفی در مورد استفاده آنها از نیروی کشنده، در عملیات تیغه محافظتی در سال ۲۰۱۴، نیروهای دفاعی اسرائیل (IDF) از طیف وسیعی از فعالیت‌های اطلاعاتی استفاده کردند برای تشویق غیرنظامیان غزه به تخلیه مناطق خاص که قبل از انجام حملات نظامی علیه حماس طراحی شده بود. حماس از این برای تشویق «سپرهای انسانی» استفاده کرد، که به طور موقت حماس را با محدود کردن آزادی عمل ارتش اسرائیل در یک موقعیت برد-برد قرار داد.
۸	بحران سنکاکو ۲۰۱۰	اهرم اقتصادی؛ تعدی سرزمینی	چین عناصر خاکی کمیاب (REE) را پس از بحران سنکاکو با ژاپن در سال ۲۰۱۰ تحریم کرد. یک کشتی ماهیگیری چینی عمداً به گارد ساحلی ژاپن در نزدیکی جزایر مورد مناقشه حمله کرد که منجر به بازداشت کاپیتان کشتی ترال چینی توسط ژاپنی‌ها شد. پکن بلافاصله خواستار آزادی کاپیتان شد و اعتراضات ضد ژاپنی را در سراسر سرزمین اصلی چین تشویق کرد. این حادثه روایتی را ارائه کرد که توضیح داد چرا مقامات گمرک چین تصمیم گرفتند عناصر خاکی کمیاب را تحریم کنند.
۹	کمک‌های بشردوستانه در درگیری روسیه گرجستان	جنگ حقوقی	در سال ۲۰۰۸، فدراسیون روسیه از دارایی‌های «بشر دوستانه» برای حمایت از جمعیت جدایی طلب آبخازیا و اوستیای جنوبی، دو منطقه گرجستان که هر دو در اوایل دهه ۱۹۹۰ اعلام استقلال کردند، استفاده کرد. دولت روسیه از آنچه «کمک بشردوستانه» نامیده بود به عنوان ابزاری برای پیگیری اهداف ژئواستراتژیک گسترده‌تر که ماهیت بشردوستانه نداشتند استفاده کرد.

۱۰	دیپلماسی عمومی چین در تایوان	بهره‌برداری از هویت‌های قومی یا فرهنگی	استفاده چین از دیپلماسی عمومی برای پیشبرد سیاست «چین واحد» خود در قبال تایوان، متوجه دو مخاطب اصلی است: جمعیت تایوان، جایی که آنها به دنبال تقویت حمایت از اتحاد هستند، و کشورهای ثالث، که هدف آنها منزوی کردن تایوان است. نتایج متفاوت بوده است: در حالی که از رویارویی نظامی پرهیز می‌کند، به رسمیت شناختن دیپلماتیک توسط جامعه بین‌المللی را کاهش داده است، اما نتوانست نظر تایوانی‌ها را تغییر دهد، تایوانی‌ها همچنان از حمایت ایالات متحده مطمئن هستند.
۱۱	بازداشت استون کوهور	جاسوسی و نفوذ؛ تعدی سرزمینی	استون کوهور، یکی از اعضای سرویس امنیتی استونی، در سال ۲۰۱۴ طی عملیاتی برای مقابله با جرایم سازمان یافته در یک منطقه مرزی مورد مناقشه توسط فدراسیون روسیه بازداشت شد. او سپس در رسانه‌های روسیه به عنوان یک جاسوس غربی معرفی شد. این حادثه نه تنها باعث شرمساری دولت استونی شد، بلکه باعث افزایش اصطکاک بین گروه‌های مختلف (مانند راست افراطی، طرفداران روسیه و فعالان ضد ناتو) در این کشور شد.
۱۲	نقض حریم هوایی فنلاند	تعدی سرزمینی	از مارس ۲۰۱۴ افزایش قابل توجهی در برخوردهای نظامی نزدیک بین روسیه و کشورهای همسوی با ناتو مشاهده شد. این موارد شامل نقض حریم هوایی، برخوردهای نزدیک به سانحه هوایی و برخوردهای دریایی بود. در همان سال ناتو بیش از ۱۰۰ هواپیما را در حریم هوایی اروپا رهگیری کرد که بیش از سه برابر سال قبل بود.
13	خط لوله جریان جنوب	وابستگی به انرژی	کشورهای غربی باید ارزش، قابلیت اطمینان و امنیت را در تامین انرژی خود متعادل کنند. این تنش توسط پروژه خط لوله جریان جنوب فدراسیون روسیه مورد توجه قرار گرفت، که جایگزینی رقابتی (اگر چه با ایمنی کمتر) برای خط لوله نابوکو پیشنهادی اتحادیه اروپا ارائه کرد و از این رو حیات آن را تهدید کرد. علاوه بر این، برخی از کشورهای عضو ناتو و اتحادیه اروپا را تشویق کرد تا با حمایت از جریان جنوب، قوانین اتحادیه اروپا را نقض کنند.
۱۴	همه پرسی زبان روسی در لتونی	بهره برداری از هویت‌های قومی یا فرهنگی	همه پرسی در مورد تعیین زبان روسی به عنوان زبان رسمی در سال ۲۰۱۲ در لتونی برگزار شد. اگرچه ناموفق بود، اما اختلافات بر سر زبان، قومیت و هویت در لتونی را آشکار کرد - و به طور موقت تشدید کرد. در حالی که این موضوع در ابتدا به دلیل کمپین ملی‌گرایان لتونی مطرح شد، فدراسیون روسیه از یک شبکه موجود از افراد برای سوء استفاده از وضعیت استفاده کرد.
۱۵	موسسه دموکراسی و همکاری	گروه‌های دانشگاهی؛ سازمان‌های غیر دولتی	موسسه دموکراسی و همکاری (IDC) علیرغم تعصب آشکار نسبت به فدراسیون روسیه و ضدیت با بسیاری از ارزش‌های ناتو، خود را به عنوان یک اتاق فکر مستقل معرفی می‌کند. اگرچه هیچ ارتباط رسمی با دولت روسیه قابل اثبات نیست، اما ادعا می‌شود که از سوی دولت روسیه تأمین مالی می‌شود و روسیه پیوندهای غیررسمی با اعضای هیئت مدیره و مدیران آن دارد.

<p>۱۶</p> <p>انتخابات زامبیا ۲۰۰۶</p>	<p>اهرم اقتصادی؛ بازیگران سیاسی</p>	<p>دولت زامبیا از سرمایه‌گذاری چین در ساخت و ساز و معدن استقبال کرد، اما بخش قابل توجهی از مردم از نفوذ چین که آن را دارای حق ویژه و تهدیدکننده می‌دیدند ناراضی بودند. این احساسات ضد چینی در جریان انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۶، با نامزد مخالفان، مایکل ساتا، متعهد شد که سرمایه‌گذاران چینی را اخراج کند و تایوان را به عنوان یک کشور مستقل به رسمیت بشناسد، به موضوعی محوری تبدیل شد. چین این موضع را اتخاذ کرد که در صورت پیروزی ساتا و برقراری روابط دیپلماتیک با تایوان، روابط دوجانبه با زامبیا آسیب خواهد دید و سرمایه‌گذاری‌های بیشتر متوقف خواهد شد.</p>
<p>۱۷</p> <p>کلیسای ارتدکس صربستان</p>	<p>گروه‌های مذهبی</p>	<p>کلیسای ارتدوکس صربستان دیدگاهی دارد که به طور منطقی می‌توان آن را طرفدار روسیه توصیف کرد. به ویژه، به طور فعال تظاهراتی را علیه استقلال کوزوو و «ارزش‌های لیبرال غربی» مانند حقوق دگرباشان سازماندهی می‌کند. مهم‌تر از همه، کلیسا می‌تواند به پیام‌های سیاسی به مخاطبان ارتدکس اعتبار بدهد و ممکن است چنین مشروعیتی را گسترش دهد و نفوذ خود را به گونه‌ای که مستقیماً خصمانه نسبت به ناتو و کشورهای ناتو باشد، گسترش دهد.</p>
<p>۱۸</p> <p>حزب کمونیست بوهیمیا و موراویا</p>	<p>بازیگران سیاسی</p>	<p>حزب کمونیست چک و موراویا (KSČM) روایت‌های روسی را در رسانه‌ها و پارلمان جمهوری چک منعکس و عادی می‌کند: به طور خاص، دیدگاه‌های ضد ناتو و ضد اتحادیه اروپا زنده نگه داشته می‌شوند. این حزب رادیکالیسم سیاسی، لفاظی‌های ضد نظام را تشویق می‌کند. دو تن از نمایندگان پارلمان در سال ۲۰۱۶ از منطقه دونباس بازدید کردند تا به اقدامات روسیه در اوکراین مشروعیت ببخشند.</p>
<p>۱۹</p> <p>شورش شب برنز</p>	<p>بهره برداری از هویت‌های قومی یا فرهنگی؛ آشوب و ناآرامی‌های مدنی</p>	<p>اعتراضات خشونت‌آمیزی در استونی پس از جابجایی مجسمه سرباز برنزی و دفن مجدد بقایای مربوطه در سال ۲۰۰۷ آغاز شد. تفاسیر کاملاً متفاوتی از این بنای تاریخی در سراسر استونی وجود دارد: از دیدگاه روسیه، این بنا نماد پیروزی آنها در جنگ بزرگ است، در حالی که برای بسیاری از استونیایی‌ها این نشان دهنده آغاز اشغال شوروی است. این شورش‌ها که منجر به کشته شدن یک معترض روسی شد، مورد تشویق رسانه‌های روسی و اظهارات مقامات روسی قرار گرفت.</p>
<p>۲۰</p> <p>بنیاد جهانی روسیه در بالتیک</p>	<p>سازمان‌های غیردولتی سازمان یافته دولتی (GONGOS)</p>	<p>بنیاد جهانی روسیه (RMF) یک موسسه فرهنگی و آموزشی است که زبان و فرهنگ روسی را در بیش از ۱۰۰ کشور ترویج می‌کند. بنیاد جهانی روسیه شبکه‌ای از تأثیرگذاران را در میان کشورهای ناتو، به ویژه کشورهای هم‌مرز با فدراسیون روسیه، ایجاد کرده است. چنین سازمان‌هایی قادر به فعالیت‌هایی هستند که خصمانه با کشور میزبان است و ممکن است به شکاف در آن جوامع کمک کنند.</p>
<p>۲۱</p> <p>شبکه‌های جنایتکار در</p>	<p>رشوه و فساد</p>	<p>حمایت مالی و نظامی روسیه از جدایی‌طلبان در اوکراین باعث تشویق فعالیت‌های جنایتکارانه سازمان‌یافته در دونتسک و لوهانسک در سال ۲۰۱۴ شد - مناطقی که پناهگاه امنی برای جنایتکاران محسوب می‌شوند. این امر در کنار تاکتیک‌های آشناتر مانند استفاده</p>

		دونباس	مشکوک از رفتارندوم؛ سربازان بی‌نشان با اصالت روسی؛ و تشویق ناآرامی‌های مدنی اتفاق افتاد. پیامد این مسائل موجب ایجاد این ذهنیت می‌شود که اوکراین یک دولت شکست خورده است و لذا این کشور می‌تواند تمامیت ارضی، امنیت ملی و مشارکت در ساختارهای ناتو و اتحادیه اروپا را تهدید کند.
۲۲	اختلال مدنی در بحرین ۲۰۱۱	آشوب و ناآرامی مدنی؛ بهره‌برداری از هویت‌های قومی یا فرهنگی	در سال ۲۰۱۱، پادشاهی بحرین - کشوری با اکثریت شیعه که توسط اقلیت سنی اداره می‌شود - اعتراضات گسترده‌ای را تجربه کرد که الهام گرفته از بهار عربی بود. برخی از برجسته‌ترین خواسته‌های معترضان شامل اصلاحات سیاسی و توقف تبعیض سیستماتیک علیه مسلمانان شیعه بود. این احتمال وجود دارد که تحریک عمده ایران، به ویژه از طریق بیانیه‌های عمومی آشکار و کانال‌های رسانه‌ای، به تشدید تنش کمک کرده باشد. مداخله ادعایی ایران توسط رژیم بحرین به عنوان توجیهی برای توجیه سرکوب در سالهای بعد مورد استفاده قرار گرفت.
۲۳	دخالت پاکستان در یمن	اهرم اقتصادی	تصمیم پاکستان برای نیپوستن به مداخله تحت رهبری عربستان سعودی در یمن در سال ۲۰۱۵، نمونه‌ای از یک سیستم بسیار پویا از ائتلاف‌ها و ضد اتحادها است که اسلام آباد مجبور بود در حالی که منافع رقیب متعددی را متوازن می‌کرد، حرکت کند. تعادل در این مورد با استقرار نیروها برای حفاظت از مرز عربستان و در عین حال امتناع از استقرار نیروی نظامی در داخل یمن حاصل شد.
۲۴	عملیات پاراکرام	اجبار از طریق تهدید یا استفاده از زور	بن بست هند و پاکستان (۲۰۰۱-۲۰۰۲) یکی از بزرگترین درگیری‌ها بین هند و پاکستان پس از سال ۱۹۷۱ بود که بعد هسته‌ای و چندین جنبه ترکیبی (مانند تروریسم فرامرزی، افراط گرایی اسلامی) داشت. عملیات پاراکرام پاسخ هند به اقدامات تروریستی به عنوان بخشی از راهبرد دیپلماسی اجباری بود.
۲۵	مانورهای شتاب‌زده و کریمه	اجبار از طریق تهدید یا استفاده از زور	مانورهای فوری روسیه در جریان الحاق کریمه جدیدترین مانور از یک رشته رزمایش بود که به منظور نشان دادن آمادگی فدراسیون روسیه برای رویارویی و جلوگیری از فعالیت در حوزه نفوذ خود بود. به طور خاص، این یک مورد «فشار و سپر» بود - فشار شورشیان بومی، که توسط نیروهای آماده رزمی بزرگ در سراسر مرز محافظت می‌شد.
۲۶	جنگ الکترونیک در زاپاد ۲۰۱۷	تعدی سرزمینی	در سپتامبر ۲۰۱۷، بخش‌هایی از لتونی دچار قطعی بزرگ شبکه تلفن همراه شد. تقریباً در همان زمان، هواپیماهای تجاری هنگام پرواز بر فراز شرق فینمارک در نروژ، قطعی GPS را گزارش کردند. مقامات هر دو کشور این حوادث را به قابلیت‌های جنگ الکترونیک (EW) روسیه مرتبط می‌دانند که در جریان تمرین نظامی زاپاد آزمایش شد. اگرچه کارشناسان به این نتیجه رسیدند که هدف این پارازیت نیروهای روسی در طول رزمایش بوده و سرریز آن به کشورهای همسایه احتمالاً عوارض جانبی ناخواسته‌ای است، مقامات خاطر نشان کردند که شفافیت برای جلوگیری از سوء تفاهم‌های آینده مطلوب است.

۲۷	جاسوسی روسیه در سوئد	جاسوسی و نفوذ	<p>به گفته سرویس امنیت سوئد، فعالیت‌های جاسوسی روسیه در سوئد از سال ۲۰۱۴ افزایش یافته است. در بسیاری از موارد، به دلیل چالش‌های مرتبط با گزارش جمع‌آوری اطلاعات، امکان انتساب وجود نداشت. یک جنبه مهم، اثر اطلاعاتی (عمدی یا ناخواسته) ناشی از فعالیت‌های جاسوسی است: بسیاری از مفسران، با وجود تهدید اساسی، توسعه آنچه را که هیستری ملی پیرامون این موضوع می‌دانند، محکوم کردند.</p>
۲۸	افراط‌گرایی مذهبی در هلند	گروه‌های مذهبی	<p>سرویس اطلاعاتی و امنیتی هلند در سال ۲۰۱۷ این نگرانی را مطرح کرد که پس از چندین سال رکود، نفوذ اشکال افراطی سلفی‌گری در هلند در حال افزایش است. این خود را در افزایش سخنرانی‌های نفرت‌پراکن و تغییر از اسلام میانه رو به آموزش بنیادگرایانه در مساجد نشان داد و خطر رادیکالیزه شدن و خشونت را افزایش داد. دولت باید بدون ایجاد واکنش منفی علیه همه مسلمانان، پاسخ می‌داد و به طور شفاف با موارد تأمین مالی کشورهای خلیج فارس برای تبلیغ مذهبی برخورد می‌کرد.</p>
۲۹	حملات سایبری به جمهوری کره و ایالات متحده	عملیات سایبری	<p>در ژوئیه ۲۰۰۹، نسخه‌های بهینه شده بدافزار موجود توسط جمهوری دموکراتیک خلق کره (DPRK) برای اجرای حملات رد سرویس توزیع شده (DDOS) جهت طوفان برخی وب سایت‌ها در جمهوری کره (ROK) و ایالات متحده با ترافیک داده و از دسترس خارج کردن آنها مورد استفاده قرار گرفت.</p>
۳۰	خانه‌های آلبا در پرو	سازمان‌های غیر دولتی	<p>در سال ۲۰۰۷، مقامات پرو دولت ونزوئلا را به استفاده از کمک‌های توسعه برای مداخله در امور داخلی خود متهم کردند و ادعا کردند که در هماهنگی با بولیوی، ونزوئلا از حدود ۵۸ خانه آلبا (Casas del ALBA) در پرو حمایت می‌کند. این خانه‌ها کارهای خیریه مانند کلاس‌های سوادآموزی و مراقبت‌های بهداشتی را برای جوامع روستایی فقیر پرو فراهم می‌کردند. دولت پرو استدلال کرد که خانه‌های آلبا در حال تبلیغ رژیم ونزوئلا، حمایت از افراط‌گرایی چپ و تحریک اعتراضات برای براندازی دولت پرو هستند.</p>